

Kulttuuripalvelun mahdollistaminen terveydenhuollossa eri hallintokuntien ja taiteilijoiden yhteistyönä

**Voimaa Taiteesta –seminaari, Vantaa
27.9.2012**

Tuulia Koponen, yh, TtM,

Onko mahdollista ?

- **Nykytilanne:**
- **hankkeet, määräaikaisuus**
- **eri toimijoiden ja toimintojen koordinointi hajanaista**
 - Hallintokuntien välinen yhteistyö
 - Taiteilijoiden välinen yhteistyö
 - tilausten ja tuotteiden/palveluiden kohtaaminen
 - Välittäjä organisaatio
 - Kolmas sektori
 - Vapaaehtoistoiminnan rooli

Linjauksia

- **Kulttuuripolitiikan strategia 2020:**

Eri hallinnonalueilta odotetaan tietoon perustuvia näyttöjä toiminnan tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta yhteiskuntakehitykseen. Näytöt vaikuttavat enenevässä määrin hallinnonalojen asemaan ja resursseihin. Toisaalta on tärkeää, että kulttuurinen näkökulma vahvistuu koko yhteiskuntapolitiikassa. Kulttuuriin liittyvät kysymykset on otettava huomioon riippumatta siitä, millä hallinnonalalla ne sijaitsevat, tai siitä, ovatko ne jääneet hallinnonalojen väliin.

- **Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia toiminta-ohjelma 2010-2014:**

Toimenpide-ehdotus 5: Kunnissa asetetaan strategisia tavoitteita terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi myös kulttuurin ja taiteen keinoin ja tavoitteet kirjataan osaksi kunnan strategioita.

Toimenpide-ehdotus 7: Tuetaan kulttuurin, luovien alojen ja hyvinvointialojen yhteisen yritystoiminnan ja palvelukonseptien kehittämistä.

Toimenpide-ehdotus 9: Kehitetään ja tuetaan arjen kulttuurisuutta vahvistavia toimintamuotoja yhteiskunnallisen toiminnan eri alueilla.

Toimenpide-ehdotus 10: Taide- ja kulttuurilaitoksia sekä muita kulttuurialan toimijoita kannustetaan pitkäjänteiseen ja järjestelmälliseen yleisöyhteistyöhön sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja palveluyksiköiden, muiden laitosten, koulujen sekä työpaikkojen kanssa.

Toimenpide-ehdotus 15. Kulttuuritoimintaa ja taidelähtöisiä menetelmiä integroidaan osaksi lastensuojelua, nuoriso- ja sosiaalityötä, vanhuspalveluja, terveydenhuoltoa, kuntoutuspalveluja, koulujen opetusta sekä maahanmuuttajien kotouttamista. Menetelmiä hyödynnetään ja kehitetään syrjäytymisen ehkäisemiseksi sekä osallisuuden ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi

...jatkuu

- **Varhaiskasvatuksen perusteet VASU 2003:**

Lapselle merkitykselliset taiteelliset peruskokemukset syntyvät musiikillista, kuvallista, tanssillista ja draamallista toimintaa, kädentaitoja sekä lasten kirjallisuutta vaalivassa lapsen kasvuympäristössä

Taiteellisen kokemisen ja tekemisen kautta lapsi kehittyy yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Varhaislapsuudessa saatujen taiteellisten peruskokemusten varaan rakentuvat lapsen myöhemmät taidemieltymykset ja valinnat sekä hänen kulttuuriset arvostuksensa.

- **Työelämän kehittämissstrategia vuoteen 2020 mennessä**

- **Terveydenhuoltolaki (2011) § 12:**

kunnan eri toimijoiden on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

Tulevaisuus: Työelämän kehittämisstrategia vuoteen 2020 linjaukset:

- tarvitaan **ammattillista** ja alueellista **liikkuvuutta sekä uudenlaisia toiminta- ja tuotantokonsepteja**.
Vaikutusmahdollisuuksiin, työn intensiteettiin ja **henkilöstön monimuotoistumiseen** on kiinnitettävä huomiota.
- **Hyvin toimivat työpaikat luovat uutta työtä**. Hyvän työelämän edellytyksenä **innovoinnin ja tuottavuuden sekä luottamuksen ja yhteistyön vahvistaminen, osaavan työvoiman sekä työntekijöiden ja työyhteisöjen terveyden ja hyvinvoinnin varmistaminen**.
- Tulevaisuuden työpaikka: Julkisella sektorilla menestyksestä kertoo vaikuttavuus niin yhteiskunnassa kuin kansalaisten kokemana.
Menestyvillä työpaikoilla luodaan uusia tuotteita, palveluja ja tapoja toimia ja panostetaan johtamiseen ja esimiestyöhön, yhteistyöhön, uusiin työnteon tapoihin ja työn voimavaratekijöiden ja työn imun vahvistamiseen.

Case KUVA-hanke

- Tavoite:

1. Tuottaa ja tuoda kulttuuri vanhuksen jokapäiväiseen elämään ympärivuorokautisessa hoidossa

2. Kulttuurin näkyminen ja toteuttaminen vanhuspotilaiden yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden mukaan osana hoidon kokonaisuutta kulttuurisen työotteen muodossa Turun kaupungin hoitopaikoissa

3. Eri hallintokunnat, yhteisöt, järjestöt ja taiteilijat työskentelevät jatkossa verkostoituneena laitoshoidossa olevien vanhusten hyvinvoinnin lisäämiseksi

Kulttuurikoordinaattori

- kulttuuriasiainkeskukseen **kulttuurituottajan toimi**
- Kotona asuvien lisäksi huolehdittava ympärivuorokautisen hoidon piirissä olevien vanhusten kulttuurisista hyvinvointitarpeista
- **toimintamalli**, jossa kunnalliset kulttuurilaitokset, kolmannen sektorin toimijat, vapaaehtoistyö, seurakunnat, taideoppilaitokset, työväenopisto, yliopistot, koulut ja päiväkodit yhteistyöllä muodostavat monipuolisen ja kattavan kulttuuripalveluverkoston.
- Olemassa olevien palveluiden lisäksi tarvitaan ikääntyvien ja vanhusten omat mieltymykset ja tarpeet huomioon ottava kulttuuripalvelujen tarjonta
- **> kulttuurikoordinaattorin toiminta osa kulttuurisen työotteen toteuttamista vanhustyössä.**

....jatkuu

- **Kulttuurikoordinaattori toimii yhdistysten, taiteilijoiden ja yksiköiden yhteistyön ja kulttuuripalveluiden koordinoijana sekä osallistuu vuorovaikutteiseen poikkihallinnolliseen kehittämistyöhön**

Hymykuopat –hanke 2009-2012

- Taiteen- ja kulttuurialan toimijoiden osaamisen kasvaminen ja uusien yhteistyömallien kehittäminen julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä

Forssa: LUOTO – toiminta

Hankasalmi: Kulttuuriraitti – kulttuurisuunnitelma ikääntyville

Kouvola: Kulttuuritoimijoiden ja yhdistysten verkostoituminen > 4 toimijalle tiivis yhteistyö kaupungin palveluissa

Salo: LUOTO - toiminta, elämysmatkalaukut, vuosikello

Turku: Korvaruno – tuote, Nojatuolimatkat – tuote, teatterilähtöisten menetelmien kehittäminen vanhustyössä, KUVA – hanke

- Kuntien omien rakenteiden kehittäminen:

Turku: taloudellisen resurssin varaaminen ja suunnittelu, jatkohankkeet kehittämistyölle (Osaattori, Osaamispolku), tulospalkkaus

- Osallisuus, hyvinvointi, taide> merkitysten muuttuminen

Kulttuuripalvelun tilaajan ja taiteilijan kohtaaminen

- Kuka tuottaa/välittää/yhdistää/koordinoi
- Kuka maksaa
- Mitä maksaa: tuotteistaminen
- Villit yrittäjät ?
- Uudet hankkeet, miten taataan jatkuvuus (hoitotyön, vanhusten, taiteilijoiden näkökulma), resurssit, raha, sitoutuminen
- Yhteistyöverkostot osaksi toimintaa
- Yrittäjyyden ja yritystoiminnan tukeminen kunnan eri hallintokuntien ja aluehallinnon toimesta (valtakunnan ja alueelliset strategiat)

